

Lokale lasten 2020 Holland Rijnland.

‘Wat zijn de uitgangspunten van het college voor ‘acceptabele grenzen’ bij de lokale lasten? Is dat niveau met deze begroting bereikt? Wordt hierbij ook naar de lastendruk van omringende c.q. vergelijkbare gemeenten gekeken? Of naar de Coelo index?’

Zo luidde vraag 7 van de VVD-fractie aan het college van b.en w. van Kaag en Braassem in 2012 bij de voorbereiding van de programmabegroting 2013. Het antwoord van het college was meer een algemene verklaring, eigenlijk een KIR antwoord, dat eindigde met:

‘Tenslotte kan op uw vraag omtrent de Coelo rapportage worden opgemerkt dat wij met de OZB tarieven onder het landelijk gemiddelde zitten en met name het rioolrecht en in mindere mate de afvalstoffenheffing boven het landelijk gemiddelde’.

Hier deed het college een bewering waarop de factchecker losgelaten kan worden. Het is niet zo interessant te weten of Kaag en Braassem wat woonlasten betreft boven of onder het landelijk gemiddelde zit. Wat een inwoner van een Waddeneiland betaalt, is niet zo relevant voor de inwoners van Kaag en Braassem. Op de Wadden is vooral de toerist een grote contribuant aan de gemeentekas. De VVD was vooral geïnteresseerd in de grenzen van de lastendruk en vraagt naar omringende c.q. vergelijkbare gemeenten. Daar ging het college niet op in.

Wat is het criterium voor vergelijkbaar? Het inwoneraantal? Het voorzieningenniveau? Recreatieve, agrarische of stedelijke gemeente? Elke gemeente is uniek. Lastig te vergelijken. Het begrip omringende gemeente is eenduidiger. Laten we dit ruim opvatten en de Holland Rijnland gemeenten hiertoe rekenen. De kans dat een inwoner van Kaag en Braassem naar een van deze gemeenten verhuist, is aanmerkelijk groter dan naar de Terschelling of Schiermonnikoog.

Om de werkelijkheid achter de collegebewering te weten te komen is het Instituut Voor Regionale Vraagstukken(IVRV) ingeschakeld. Dat heeft gebruik gemaakt van de Coelo-index. Het Coelo is een onafhankelijk instituut van de rijksuniversiteit Groningen.(Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden, zie www.coelo.nl)

Op haar website zijn de woonlasten van alle Nederlandse gemeenten te vinden. Onder woonlasten wordt verstaan: ozb, rioolheffing en reinigings- of afvalstoffenheffing. Omdat het IVRV werk wilde besparen, heeft het alle dertien Holland Rijnland gemeenten alleen voor woningen vergeleken. Voor de ozb is de taxatiewaarde van het onbezwaarde eigendom per 1 januari van het aanslagjaar van belang en het tarief wat daarop (vastgesteld bij verordening door de gemeenteraad) wordt toegepast. De taxatiewaarde kan variabel zijn.

Daartegen kan bezwaar worden aangetekend, tegen het tarief in de verordening niet. Een voorbeeld:

waarde woning 350.000 euro, tarief: 0,1000;

ozb aanslag $350.000 \times 0,1000\% = 350$ euro

Overzicht ozb tarieven in HR 2020. (2019; 2018 ; 2017)

1. Teylingen	0,0823 (0,0784 ; 0,0757 ; 0,0779)
2. Katwijk	0,0875 (0,0931 ; 0,0908 ; 0,0940)
3. Noordwijk	0,0958 (0,1030)
4. Hillegom	0,0989 (0,1022; 0,1047; 0,1033)
5. Alphen a/d Rijn	0,1020 (0,1093; 0,1166; 0,1221)
6. Lisse	0,1027 (0,0942; 0,0925 ; 0,0943)
7. Kaag en Braassem	0,1078 (0,1163; 0,1181 ; 0,1208)
8. Zoeterwoude	0,1100 (0,1070 ; 0,1171 ; 0,1200)
9. Oegstgeest	0,1132 (0,1112 ; 0,1210; 0,1269)
10. Nieuwkoop	0,1266 (0,1340 ; 0,1412; 0,1471)
11. Leiden	0,1281 (0,1376 ; 0,1488 ; 0,1623)
12. Voorschoten	0,1380 (0,1466; 0,1580 ; 0,1331)
13. Leiderdorp	0,1409 (0,1522 ; 0,1570 ; 0,1677)

Gemeenten zijn gebaat bij een stabiele ozb-opbrengst. Als de taxatiewaarde daalt, kan men het tarief verhogen. Als de taxatiewaarde stijgt, kan het tarief dalen, tenzij men een hogere opbrengst wil hebben. Gemeenten kunnen er ook voor kiezen alleen de jaarlijkse inflatiecorrectie op het tarief toe te passen.

Hoe zit het met het rioolrecht? Hiervoor brengen gemeenten een vast bedrag per jaar in rekening. Acht gemeenten maken geen tariefonderscheid tussen één- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolrecht 2020 (2019, 2018, 2017)		Rioolrecht 2020 (2019, 2018, 2017)	
Eenpersoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden	
1.Leiderdorp	61 (56; 51; 49)	1.Katwijk	130 (144; 144; 152)
2.Leiden	83 (76; 68 ; 67)	2.Teylingen	143 (136; 133; 130)
3.Katwijk	130 (144; 144; 152)	3.Leiden	155 (141; 127; 125)
4.Teylingen	143 (136 ; 133 ; 130)	4. Leiderdorp	182 (158; 150; 134)
5. Oegstgeest	163 (163; 168; 157)	5. Noordwijk	186 (182)
6. Alphen a/d Rijn	168 (168; 168; 157)	6. Oegstgeest	202 (202; 209; 195)
7. Noordwijk	186 (182)	7. Nieuwkoop	208 (207; 200; 196)
8. Hillegom	204 (201; 198; 194)	8. Alphen a/d Rijn	230 (230; 230; 220)
9. Nieuwkoop	208 (207; 200; 196)	9. Voorschoten	232 (227 ; 205 ; 249)
10. Voorschoten	232 (227; 225; 249)	10. Hillegom	233 (230; 227 ; 223)
11. Lisse	234 (255; 255;255)	11. Lisse	234 (255; 255; 255)
12. Zoeterwoude	260 (260;260; 269)	12. Zoeterwoude	260 (260; 260; 269)
13. Kaag en Braassem	277 (272; 264; 262)	13. Kaag en Braassem	277 (272;264;262)

Bij de rioolrechtheffing is Kaag en Braassem de duurste gemeente. Dit dankzij de afstanden binnen de dorpskernen en naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie binnen de gemeente en de bodemgesteldheid. Gemeenten met een slappe bodemstructuur zullen meer geld voor het rioolstelsel dienen te reserveren en investeren voor onderhoud en vervanging dan gemeenten met een stevige ondergrond.

Hoe staat het met de kostendekkendheid van het rioolrecht?

Alphen a/d Rijn, Hillegom, Lisse, Teylingen, Oegstgeest, Katwijk Voorschoten, Nieuwkoop: 100 %.

Kaag en Braassem: 91 %, Leiden 82%, Leiderdorp 98%, Zoeterwoude 83%, Noordwijk: 89%

Bij de reinigings-/afvalstoffenheffing hanteren alle gemeenten aparte tarieven voor de eenpersoons- en de meerpersoonshuishoudens.

Reinigings-/afvalstoffenheffing		Reinigings-/afvalstoffenheffing.	
2020 (2019; 2018 ; 2017)		2020 (2019 ; 2018 ; 2017)	
Eenpersoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden	
1. Zoeterwoude	183 (137; 156 ; 157)	1. Zoeterwoude	193 (148; 185 ; 218)
2. Leiden	187 (167; 152 ; 149)	2. Kaag en Braassem	262 (280; 273; 285)
3. Alphen a/d Rijn	196 (180; 169; 176)	3. Alphen a/d Rijn	262 (255; 243; 253)
4. Kaag en Braassem	206 (173 ;188 ; 193)	4.Hillegom	287 (279; 273; 285)
5. Katwijk	217 (202; 198; 198)	5.Teylingen	301 (301; 301; 294)
6. Nieuwkoop	222 (215; 196; 185)	6.Katwijk	316 (294; 288; 288)
7. Noordwijk	226 (193)	7. Nieuwkoop	335 (303; 276, 263)
8. Teylingen	232 (232; 232; 252)	8. Lisse	347 (278; 271 ; 317)
9. Lisse	259 (199; 195;203)	9. Voorschoten	348 (330; 326; 326)
10. Hillegom	260 (252; 246; 236)	10. Leiden	351 (313; 286; 280)
11. Leiderdorp	260 (256; 250; 236)	11. Oegstgeest	351 (296; 274; 280)
12. Oegstgeest	263 (222; 205; 210)	12 Noordwijk	352 (300)
13. Voorschoten	283 (268; 265;273)	13. Leiderdorp	364 (359; 350; 330)

In deze categorie is de positie van Kaag en Braassem gunstiger geworden. Ondanks het feit dat in een gemeente met elf kerkdorpen de afstanden groter zijn en de inzameling meer tijd vraagt. Met ingang van 1 januari 2019 heeft Kaag en Braassem het diftarsysteem ingevoerd. Het variabele kostendeel voor grijs afval heeft de inwoner zelf in de hand. Hoe minder vaak afval aangeboden, hoe lager de kosten voor het huishouden zijn.

Hoe staat het met de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing?

Alphen a/d Rijn, Hillegom ,Lisse, Teylingen, Oegstgeest, Katwijk, Voorschoten, Nieuwkoop: 100 %

Kaag en Braassem 86%, Leiden 84%, Leiderdorp 79%, Zoeterwoude 78%, Noordwijk: 95%.

De Coelo index geeft ook de totale woonlasten van de drie componenten voor beide categoriën aan. Voor de de meerpersoonshuishoudens is Teylingen het goedkoopst, bij de eenpitters Katwijk. Voor beide categoriën is Voorschoten het duurst. Zij behaalde bij de meerpersoonshuishoudens de landelijke top vijf. No 1. is Bloemendaal (1440) , 2. Wassenaar (1227) 3. Laren (1189) en 4. Blaricum (1180). Het goedkoopst is de gemeente Aalten: 573 euro.

Totale lasten 2020 (2019; 2018 ; 2017)		Totale lasten 2020 (2019; 2018 ; 2017)	
Eigen woning (1 persoon)		Eigen woning (meerpersoons)	
1. Katwijk	626 (617; 581; 584)	1. Teylingen	716 (664; 660 ; 675)
2. Alphen a/d Rijn	634 (617; 604; 600)	2. Katwijk	725 (709; 670; 674)
3. Leiden	641 (609; 573; 584)	3. Alphen a/d Rijn	778 (754; 740; 736)
4. Teylingen	647 (595; 591; 606)	4. Hillegom	810 (774; 765; 760)
5. Hillegom	755 (719; 694; 668)	5. Zoeterwoude	824 (732; 778; 827)
6. Lisse	755 (693; 688; 691)	6. Lisse	843 (771; 764; 801)
7. Leiderdorp	755 (738; 708 ; 697)	7. Leiden	877 (820; 765 ; 760)
8. Noordwijk	765 (726)	8. Noordwijk	890 (833)
9. Zoeterwoude	813 (732; 748; 765)	9. Kaag en Braassem	891 (884; 860 ; 865)
10. Kaag en Braassem	834 (777; 775 ; 773)	10. Nieuwkoop	952 (915; 881 ; 861)
11. Nieuwkoop	839 (826; 801; 752)	11. Leiderdorp	981 (946; 907; 877)
12. Oegstgeest	914 (817; 807; 793)	12. Oegstgeest	1040 (929; 916; 902)
13. Voorschoten	1026 (994; 963 ; 913)	13. Voorschoten	1092 (1056; 1024; 976)

Kaag en Braassem heeft zich van plaats 11 (eenpitters) en 10 (meerpersoons) in 2018 iets omhoog gewerkt naar plaats 10 en 9 in 2019 en 2020. In 2018 telde Holland Rijnland veertien, sinds 2019 dertien gemeenten. Wil Kaag en Braassem nog belasting- en heffing-vriendelijker worden dan zal de raad de komende jaren het verhogingsbeleid dienen te temperen. Is dit in normale tijden al lastig, straks in aftercoronatijd zeker. Alle reden voor de VVD, maar ook voor de overige fracties, om nog eens aan het college te vragen wat de uitgangspunten voor acceptabele grenzen zijn voor de lokale lasten. En als het college daar niet uitkomt, dan kan de raad zelf die grenzen aangeven. Daarbij kan in ogeschouw worden genomen dat gemeentelijke precariorechten opgelegd aan nutsbedrijven door hen

aan gebruikers worden doorberekend. Daardoor kunnen deze ook tot woonlasten worden gerekend.

Voor verbouwingen of aanpassingen is veelal een vergunning van de gemeente nodig . De leges hiervoor moet kostendekkend zijn. Gemeenten hanteren verschillende rekensystemen Voor een dakkapel met de waarde in bouwkosten van 10.600 euro zie onderstaande lijst. Daarnaast de toeristenbelasting. Het tarief voor een paspoort bedraagt in twaalf HR-gemeenten 73,20 euro. In Noordwijk betaal je 62,50 euro. Parkeerbelasting betaal je in Alphen a/d Rijn (1,90), Katwijk (2,10), Leiden (2,90) en Noordwijk (1,00) De overige negen gemeenten kennen geen parkeerbelasting.

Tarief bouwvergunning dakkapel(10.600) / Tarief toeristenbelasting per nacht 2020

Leiden	300	Katwijk	1,63
Alphen a/d Rijn	267	Teylingen	----
Hillegom	357	Lisse	2,60
Teylingen	410	Alphen a/d Rijn	1,50
Zoeterwoude	415	Leiden	2,50
Noordwijk	469	Hillegom	----
Nieuwkoop	475	Zoeterwoude	----
Kaag en Braassem	509	Noordwijk	2,15
Katwijk	633	Nieuwkoop	----
Lisse	594	Leiderdorp	2,50
Oegstgeest	724	Oegstgeest	2,50
Leiderdorp	?	Voorschoten	2,63
Voorschoten	551	Kaag en Braassem	----

Kaag en Braassem wil wel recreatiegemeente genoemd worden, maar geen toeristenbelasting heffen. Dat zou recreanten afschrikken. Koudwatervrees. Wie in een B&B aan de Bruggestraat in Oude Wetering overnacht betaalt niets, maar vijftig meter verderop aan de overzijde van de ringvaart in Weteringbrug 6,74 euro per nacht aan de gemeente Haarlemmermeer.

Klagen over gemeentelijke woonlasten heeft weinig zin. Een door de jaren gegroeide situatie kun je niet zo maar terugdraaien. Het oppervlaktegebied valt niet te veranderen, anders dan door herindeling. Onderhoud van wegen, riolen, bruggen, kunstwerken e.d. vraagt om reserveringen en investeringen. Wie daarop bezuinigt of het uitstelt kan van een koude kermis thuiskomen. De Langebrug in Oud Ade is daarvan een voorbeeld. Het instandhouden van gemeenschappelijke voorzieningen vraagt gemeenschapsgeld. Gemeenten maken hierin zelfstandige keuzes. Je kunt niet voor een dubbeltje op de eerste rang zitten. Al heb je nog zulk mooi sanitair in het privaat geïnstalleerd, wanneer het riool niet werkt zit je er niet op je gemak.

Henk van Tol.

(betaler gemeentelijke belastingen en heffingen)